

Interpunkcja — karta pracy

kropka i przecinek w zdaniu złożonym • klasa 7-8 • razem 58 punktów

Imię i nazwisko: Klasa: Data: Punkty: / 58

Zanim zaczniesz — pięć zasad, które ułatwiają większość przecinków

Zasada	Przykład
1. Przecinek przed spójnikiem podrzędnym <i>że, żeby, aby, bo, ponieważ, gdy, kiedy, jeśli, choć, który, która, które, jaki, kto, co</i>	Strzelec obiecał, że nigdy jej nie opuści. Biegł ku postaci, która wabiła go z wody.
2. Przecinek przed a, ale, lecz, jednak, więc, dlatego — zawsze	Dziewczyna zniknęła, a chłopiec został sam. Złamał słowo, więc spotkała go kara.
3. Przed pojedynczym i, oraz, lub, albo NIE stawiamy przecinka	Strzelec i dziewczyna spotykali się nocą. Nad jeziorem igra nimfa i pokutuje dusza.
4. Powtórzony spójnik = przecinek przed drugim i każdym kolejnym	I strzelec, i dziewczyna zniknęli w falach. Biegł i patrzył, i znowu biegł.
5. Zdanie wtrącone zamykamy przecinkami z obu stron	Strzelec, który złożył przysięgę, nie dotrzymał słowa.

I najważniejsze: każde zdanie kończy się kropką. Jeśli w wypracowaniu masz trzy linijki bez ani jednej kropki — to znak, że sklejasz kilka zdań w jedno. Przeczytaj tekst na głos: tam, gdzie naturalnie robisz dłuższą przerwę, prawie zawsze powinna być kropka.

Ćwiczenie 1. Wstaw kropki i wielkie litery

9 pkt

W tekście nie ma ani jednej kropki. Postaw je tam, gdzie kończy się zdanie, i zaznacz kółkiem litery, które trzeba zmienić na wielkie. Tekst zawiera 9 zdań.

nad jeziorem święteż spotykają się dwoje młodych ludzi strzelec wyznaje dziewczynie miłość ona nie chce zdradzić swojego pochodzenia przed odejściem żąda od chłopca przysięgi wierności strzelec przysięga i wzywa na siebie karę potem zostaje sam nad wodą z jeziora wyłania się piękna postać bohater zapomina o przysiędze i biegnie ku niej fale pochłaniają niewiernego młodzieńca

Ćwiczenie 2. Przecinek przed spójnikiem

10 pkt

Wstaw przecinek w odpowiednim miejscu. W każdym zdaniu brakuje dokładnie jednego.

- Strzelec obiecał że nigdy nie opuści ukochanej.
- Dziewczyna zniknęła w lesie a chłopiec został sam.
- Bohater dobrze wiedział jaka kara go czeka.
- Gdy z wody wyłoniła się zjawą strzelec zapomniał o przysiędze.
- Nimfa ostrzegała go ponieważ знаła ludzką słabość.
- Chłopiec biegł ku postaci która wabiła go z jeziora.
- Nie wiemy kim była tajemnicza dziewczyna.
- Strzelec złamał dane słowo więc spotkała go surowa kara.
- Dusza pokutuje pod modrzewiem bo bohater zdradził ukochaną.
- Mickiewicz napisał tę balladę aby pokazać ludowe poczucie sprawiedliwości.

Ćwiczenie 3. Przecinek przed „i” — stawiać czy nie?

8 pkt

Zdecyduj, czy w zdaniu potrzebny jest przecinek. Zakreśl TAK albo NIE, a jeśli TAK — postaw go w tekście.

1. Strzelec i dziewczyna spotykali się nocą nad jeziorem. ☐ TAK ☐ NIE
2. I strzelec i dziewczyna zniknęli w falach jeziora. ☐ TAK ☐ NIE
3. Nad jeziorem igra nimfa i pokutuje dusza strzelca. ☐ TAK ☐ NIE
4. Bohater biegł i patrzył i znowu biegł. ☐ TAK ☐ NIE
5. Wody się burzyły a fale pochłoneły młodzieńca. ☐ TAK ☐ NIE
6. Dziewczyna dała mu maliny a on jej kwiatki. ☐ TAK ☐ NIE
7. Chłopiec przyklęknął i złożył przysięgę. ☐ TAK ☐ NIE
8. Albo dotrzyma słowa albo poniesie karę. ☐ TAK ☐ NIE

Ćwiczenie 4. Napraw uczniowskie streszczenie

10 pkt

To prawdziwa praca ucznia klasy 7. Treść jest dobra, ale brakuje w niej kropek i przecinków. Przepisz tekst poprawnie w liniijkach pod spodem. Potrzeba 6 kropek i 4 przecinków.

świtezianka adama mickiewicza opowiada o strzelcu i jego ukochanej strzelec składa przysięgę że nigdy jej nie zostawi ukochana znika i strzelec zostaje sam nad jeziorem wtedy spotyka przepiękną kobietę która wyłania się z wody i daje się jej uwieść okazuje się że to jego ukochana strzelec łamie przysięgę i ginie w wodach jeziora

Ćwiczenie 5. Połącz zdania

8 pkt

Z dwóch krótkich zdań zrób jedno złożone, używając spójnika w nawiasie. Pamiętaj o przecinku.

1. Strzelec złożył przysięgę. Nie dotrzymał jej. *(ale)*
.....
2. Dziewczyna odeszła do lasu. Chłopiec został sam. *(a)*
.....
3. Bohater ruszył w stronę zjawy. Zapomniał o danym słowie. *(ponieważ)*
.....
4. Z wody wyłoniła się postać. Wabiła młodzieńca. *(która)*
.....
5. Nimfa wypomniała mu zdradę. Fale pochłonęły strzelca. *(a potem)*
.....
6. Mickiewicz napisał balladę. Chciał pokazać karę za zdradę. *(bo)*
.....
7. Uczniowie przeczytali lekturę. Napisali streszczenie. *(i)* — uwaga, tu przecinek nie jest potrzebny
.....
8. Nie wiadomo, skąd przyszła dziewczyna. Nie wiadomo, dokąd odeszła. *(ani... ani)*
.....

Ćwiczenie 6. Wtrącenia

6 pkt

W każdym zdaniu jest wtrącenie. Zamknij je przecinkami z obu stron — w każdym zdaniu brakuje dwóch przecinków.

1. Strzelec który złożył uroczystą przysięgę nie dotrzymał danego słowa.
2. Jezioro Świtez leżące niedaleko Nowogródka stało się miejscem akcji ballady.
3. Ballada jak wiadomo łączy świat realny z fantastycznym.
4. Dziewczyna moim zdaniem miała prawo sprawdzić ukochanego.
5. Kara która spotkała bohatera trwa aż do dziś.
6. Mickiewicz najslynniejszy polski romantyk wydał zbiór w 1822 roku.

Ćwiczenie 7. Sprawdzian końcowy

7 pkt

Wstaw wszystkie brakujące znaki interpunkcyjne (kropki i przecinki). W tekście jest 7 brakujących znaków.

Ballada „Świtezianka” uczy nas że za złamane słowo płaci się wysoką cenę Strzelec który przysięgał przy świetle księżyca nie wytrzymał próby Gdy z wody wyłoniła się piękna zjawia bohater zapomniał o wszystkim Nie wiemy kim naprawdę była tajemnicza dziewczyna

Zanim oddasz kartę — sprawdź sam

- ☐ Każde zdanie kończy się kropką
- ☐ Po kropce jest wielka litera
- ☐ Przed *że, który, gdy, bo, aby* jest przecinek
- ☐ Przed *a, ale, więc* jest przecinek
- ☐ Przed pojedynczym *i* NIE ma przecinka
- ☐ Wtrącenia zamknięte z obu stron

Punktacja: 54-58 pkt — celujący | 47-53 — bardzo dobry | 37-46 — dobry | 27-36 — dostateczny | 17-26 — dopuszczający | 0-16 — niedostateczny

Klucz odpowiedzi

Interpunkcja — karta pracy

Ćwiczenie 1

9 pkt — po 1 za każde zdanie

Nad jeziorem Świtez spotykają się dwoje młodych ludzi. Strzelec wyznaje dziewczynie miłość. Ona nie chce zdradzić swojego pochodzenia. Przed odejściem żąda od chłopca przysięgi wierności. Strzelec przysięga i wzywa na siebie karę. Potem zostaje sam nad wodą. Z jeziora wyłania się piękna postać. Bohater zapomina o przysiędze i biegnie ku niej. Fale pochłaniają niewiernego młodzieńca.

Ćwiczenie 2

10 pkt

1. obiecał, że • 2. w lesie, a • 3. wiedział, jaka • 4. zjawą, strzelec • 5. go, ponieważ • 6. postaci, która • 7. wiemy, kim • 8. słowo, więc • 9. modrzewiem, bo • 10. balladę, aby

Uwaga do zdania 4: przecinek stoi po zdaniu podrzędnym, bo zaczyna się ono od „gdy”.

Ćwiczenie 3

8 pkt

1. **NIE** — pojedyncze „i” łączy dwa podmioty.
2. **TAK** — I strzelec i dziewczyna... (spójnik powtórzony).
3. **NIE** — pojedyncze „i”.
4. **TAK** — Bohater biegł i patrzył i znowu biegł (przecinek przed powtórzonym „i”, czyli przed drugim wystąpieniem).
5. **TAK** — burzyły, a fale... (przed „a” zawsze).
6. **TAK** — maliny, a on...
7. **NIE** — pojedyncze „i” łączy dwie czynności tego samego podmiotu.
8. **TAK** — Albo dotrzyma słowa, albo poniesie karę (powtórzone „albo”).

Ćwiczenie 4

10 pkt — po 1 za każdy poprawny znak

„Świtezianka” Adama Mickiewicza opowiada o strzelcu i jego ukochanej. Strzelec składa przysięgę, że nigdy jej nie zostawi. Ukochana znika i strzelec zostaje sam nad jeziorem. Wtedy spotyka przepiękną kobietę, która wyłania się z wody, i daje się jej uwieść. Okazuje się, że to jego ukochana. Strzelec łamie przysięgę i ginie w wodach jeziora.

6 kropek + 4 przecinki. Uwaga na zdanie czwarte: wtrącenie „która wyłania się z wody” zamykamy przecinkami z obu stron.

Ćwiczenie 5

8 pkt

1. Strzelec złożył przysięgę, ale jej nie dotrzymał.
2. Dziewczyna odeszła do lasu, a chłopiec został sam.
3. Bohater ruszył w stronę zjawy, ponieważ zapomniał o danym słowie.
4. Z wody wyłoniła się postać, która wabiła młodzieńca.
5. Nimfa wypomniała mu zdradę, a potem fale pochłonęły strzelca.
6. Mickiewicz napisał balladę, bo chciał pokazać karę za zdradę.
7. Uczniowie przeczytali lekturę i napisali streszczenie. (bez przecinka)
8. Nie wiadomo, ani skąd przyszła dziewczyna, ani dokąd odeszła.

Ćwiczenie 6

6 pkt

1. Strzelec, który złożył uroczystą przysięgę, nie dotrzymał danego słowa.
2. Jezioro Świtez, leżące niedaleko Nowogródka, stało się miejscem akcji ballady.
3. Ballada, jak wiadomo, łączy świat realny z fantastycznym.
4. Dziewczyna, moim zdaniem, miała prawo sprawdzić ukochanego.
5. Kara, która spotkała bohatera, trwa aż do dziś.
6. Mickiewicz, najśłynniejszy polski romantyk, wydał zbiór w 1822 roku.

Po 1 pkt za zdanie z obydwojema przecinkami. Sam środek zdania to wtrącenie — usuń je, a zdanie nadal ma sens.

Ćwiczenie 7

7 pkt

Ballada „Świtezianka” uczy nas, że za złamane słowo płaci się wysoką cenę. Strzelec, który przysięgał przy świetle księżyca, nie wytrzymał próby. Gdy z wody wyłoniła się piękna zjawą, bohater zapomniał o wszystkim. Nie wiemy, kim naprawdę była tajemnicza dziewczyna.

Razem 7 znaków: 3 kropki i 4 przecinki (w tym para wokół wtrącenia „który przysięgał przy świetle księżyca” liczona jako 2).

Na co zwrócić uwagę przy omawianiu

- Najczęstszy błąd to nie brak wiedzy o przecinkach, tylko brak kropek — kilka zdań sklejonych w jedno.
- Dobry test: przeczytać pracę na głos. Każda dłuższa przerwa oddechowa to sygnał, że kończy się zdanie.
- Drugi test: sprawdzić, czy przed wyrazami *że, który, gdy, bo, aby, ponieważ, jaki, kim* stoi przecinek. To jedno przejrzanie tekstu wyłapuje większość braków.